

Tülin Daloğlu¹
ABD Merkezi Direktörü**ABD-İSRAİL İLİŞKİSİ: MUTABAKAT SÜTUNLARI GERİLİM ALANLARINA NASIL DÖNÜŞTÜ?**

ABD-İsrail ilişkisi, 14 Mayıs 1948'de Başkan Harry S. Truman'ın, Dışişleri Bakanlığı içindeki ve özellikle Dışişleri Bakanı George Marshall'ın temsil ettiği ciddi itirazlara² rağmen, İsrail'in geçici hükümetini bağımsızlık ilanından yalnızca 11 dakika sonra fiilen tanımasıyla başladı. Ancak bu erken diplomatik tanıma otomatik olarak kapsamlı bir stratejik ittifak anlamına gelmiyordu. Asıl dönüşüm, 1960'larda John F. Kennedy döneminde, Küba Füze Krizi'nin Amerika Birleşik Devletleri ile Sovyetler Birliği'ni nükleer çatışmanın eşiğine getirdiği Soğuk Savaş ortamında yaşandı. 1956 Süveyş Krizi'nde İsrail'in Fransa ve İngiltere ile birlikte Mısır'a saldırması Washington'ı rahatsız ederken Sovyetler Birliği'nin Kahire üzerindeki nüfuzunu artırması da ABD'de Mısır'ın giderek Moskova'nın stratejik yörüngesine girdiği ve bölgesel dengenin değişebileceği kaygısını güçlendirdi.

Washington, İsrail'in güvenliğini Amerikan jeopolitik çıkarlarıyla tam da bu bağlamda daha doğrudan ilişkilendirmeye yöneldi. Kennedy yönetiminin 1965'te İsrail'e Hawk³ hava savunma füzelerinin satışını onaylaması, ABD'nin Arap-İsrail silahlanma yarışında doğrudan tedarikçi olmaktan kaçınan önceki politikalarından önemli bir sapma ve güvenlik ilişkisinin kurumsallaşmasında ilk dönüm noktası oldu. 1967 Savaşı'nın ardından derinleşen bu yakınlaşma, 1973 Arap-İsrail Savaşı sırasında Washington'ın sağladığı kritik askerî hava ikmaliyle stratejik bir ittifak niteliği kazandı. İlerleyen yıllarda ise serbest ticaret düzenlemeleri, düzenli askerî yardım, istihbarat paylaşımı ve ortak savunma programlarıyla kapsamlı ve kalıcı bir ortaklığa dönüştü.

Bu ilişkinin "özel" niteliği yalnızca iki ülkenin güvenlik çıkarlarının kesişmesinden değil, ortak değerler söyleminin,

¹ <https://www.tepav.org.tr/tr/ekibimiz/s/1498>

² Seth J. Frantzman, "US-Israel ties: Relations between historic allies enter a new era," Jerusalem Post, 5 Temmuz 2025 <https://www.jpost.com/israel-news/article-859857>

³ Ibid.

Bu çalışmada ifade edilen bulgular, yorumlar, sonuçlar, öneriler ve görüşler tamamen yazarına aittir. TEPAV'ın resmi görüşü değildir. © TEPAV, aksi belirtilmedikçe her hakkı saklıdır.

Amerikan kamuoyundaki geniş desteğin ve Washington'ın İsrail'i diğer müttefiklerden farklı biçimde koruma iradesinin aynı anda işlevsel olmasından kaynaklanıyordu.

Temel sorun ne?

Bugünkü temel sorun ise ittifakın sona ermesi değil. Washington'ın İsrail'i ciddi bir güvenlik tehdidi karşısında tamamen yalnız bırakması da söz konusu olamaz. Asıl mesele, bu ittifakı uzun yıllar boyunca sürdürülebilir kılan siyasal ve ahlaki zeminin ciddi anlamda aşınması. İki ülkenin güvenlik kurumları arasındaki bağlar hâlâ güçlü. Ancak 7 Ekim Hamas saldırısının ardından İsrail'in Gazze'deki sivil nüfusu toplu cezalandırmaya tabi tutan askerî harekâtı, İsrail siyasetinde aşırı sağın artan ağırlığı, Amerikan kamuoyundaki kuşaksal dönüşüm ve Washington'ın yalnızca İran bağlamında değil, genel olarak askerî gücünü kalıcı stratejik sonuçlara dönüştürmekte yaşadığı güçlükler, ilişkiyi çok katmanlı bir meşruiyet krizine sürükledi. Bu nedenle ABD-İsrail ilişkilerinin mevcut açmazı, kurumsal süreklilik ile toplumsal meşruiyet arasındaki mesafenin giderek açılması ve koşulsuz istisnalılığın yerini daha tartışmalı, daha sınırlı ve giderek koşullara bağlanan bir ortaklık modeline bırakma halidir.⁴

“Özel ilişkiyi” sıradan ittifaklardan ayıran unsur

İlişkinin uzun ömürlü olmasının başlıca nedeni, dönemsel liderlik anlaşmazlıklarını aşan çok katmanlı bir kurumsal mimariye sahip olması. Eisenhower yönetiminin 1956 Süveyş Krizi'nde İsrail'e baskı yapması, Obama döneminde İran ve Filistin meseleleri üzerinden ortaya çıkan gerilimler⁵ veya Amerikan yönetimlerinin zaman zaman yerleşim⁶ politikalarını⁷ eleştirmesi, ittifakın temelini sarsmadı. Çünkü 1960'lardan itibaren İsrail, Sovyet destekli bölgesel güçlere karşı güvenilir bir ortak; Soğuk Savaş sonrasında ise istihbarat, terörle mücadele, füze savunması, insansız sistemler ve ileri askerî teknoloji alanlarında yüksek kapasiteye sahip bir müttefik olarak görüldü.⁸ Washington'ın Birleşmiş Milletler'de sağladığı diplomatik koruma ve İsrail'in bölgesel askerî üstünlüğünü destekleyen yardım düzeni de bu yapıyı tamamladı.

“Özel ilişki”yi sıradan ittifaklardan ayıran asıl unsur, yazılı yükümlülüklerden çok karşılıklı siyasi ayrıcalık beklentisiydi. Amerikan yönetimleri İsrail'in güvenliğini kendi bölgesel çıkarlarının bir parçası sayarken İsrail de Amerikan silahlarına, finansmanına ve diplomatik gücüne erişimini geleneksel müttefiklik sınırlarının ötesinde değerlendirdi. Amerikalı dış politika yorumcusu David Rothkopf'un, Haaretz'de yayımlanan “ABD ile ‘özel ilişki’ sona erdi ve İsrail yaklaşan döneme hazırlıklı değil” başlıklı makalesindeki eleştirinin merkezinde, ittifakın bu yazılı olmayan istisnai niteliği yer alıyor: Washington, İsrail'e askerî operasyonlarında hedeflerine ulaşabilmesi için ‘ne yapıyorsan yap ama çabuk yap’ diyerek çoğu zaman siyasi hareket alanı

⁴ Carnegie Endowment for International Peace, “Is Israel Losing America?,” *Carnegie Connects*, Aaron David Miller moderatörlüğünde, S. E. Cupp ve Ron Brownstein'in katılımıyla gerçekleştirilen çevrimiçi panel, 13 Temmuz 2026, <https://carnegieendowment.org/events/2026/07/is-israel-losing-america>.

⁵ David Makovsky, “Obama and Netanyahu: Divergence and Convergence,” *The Washington Institute for Near East Policy*, 2 Haziran 2011 <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/obama-and-netanyahu-divergence-and-convergence>

⁶ Dan Rothem, Michael Koplow, and Jess Manville, “An Unsettled Question: Recalibrating U.S. Policy on Israeli Settlements,” *Israel Policy Forum*, Temmuz 2023 <https://israelpolicyforum.org/wp-content/uploads/2023/08/An-Unsettled-Question-Recalibrating-U.S.-Policy-on-Israeli-Settlements.pdf>

⁷ Henry Siegman and Bernard Gwertzman, “Siegman: Why the ‘Road Map’ is Likely to Lead to a Dead End,” 1 Mayıs 2003 <https://www.cfr.org/articles/siegman-why-road-map-likely-lead-dead-end>

⁸ Robert D. Blackwill and Walter B. Slocombe, “Israel: A Strategic Asset for the United States,” *Council on Foreign Relations*, 2011 https://assets.cfr.org/images/Israel_strategic_US_assesst_report_152829bbc45/Israel_strategic_US_assesst_report_152829bbc45.pdf

tanırken uluslararası kurumlarda karşı karşıya kaldığı hesap verme baskısını da sınırlandırdı.⁹ Bugünkü tartışma da tam da bu nedenle Amerika'nın İsrail'e sağladığı yardımın miktarından önce, İsrail'in Amerika'nın diğer müttefikleri ve/ya partnerleriyle aynı hukuki ve siyasi kurallara tâbi olup olmayacağı sorusuna odaklanmaktadır.

İttifakın üç tarihsel sütunu artık aynı yönde hareket etmiyor. Güvenlik ve teknoloji iş birliği devam ederken "ortak değerler" söylemi, yargı düzenine müdahale girişimleri¹⁰, Filistinli vatandaşların konumu¹¹, Batı Şeria'daki yerleşim genişlemesi¹² ve yerleşimci şiddeti nedeniyle giderek daha fazla sorgulanıyor. Ortak stratejik çıkarlar da otomatik uyum üret(e)miyor. Washington'ın Çin, Rusya ve transatlantik ilişkilere dair yeni birer tanım arayışında olması, İsrail'in göreceli önemini azaltırken İsrail'in İran, Lübnan ve Suriye'de izlediği politikaların ABD'yi yeniden bölgesel çatışmalara çektiği algısı güçleniyor.¹³ Bir zamanlar birbirini destekleyen değer, çıkar ve iç siyasi mutabakat sütunları, bugün birbirini aşındıran gerilim alanlarına dönüştü.

Başlangıç noktası Gazze değil

Amerikan kamuoyunda İsrail'e yönelik tutum değişikliği Gazze savaşıyla başlamadı; ancak savaş, zaten var olan bu eğilimi dramatik biçimde hızlandırdı. 7 Ekim 2023 öncesinde özellikle gençler ile siyahi, Latin ve Asyalı Amerikalılar arasında İsrail'e daha mesafeli, Filistinlilere ise giderek daha empatik bir yaklaşım dikkat çekmeye başlamıştı. Yerleşim politikaları ve insan hakları ihlalleri gerekçesiyle Amerikan yardımının azaltılmasını savunan kesimler giderek büyüyordu. Demokratlar İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu'dan rahatsızlık duyuyorlardı. Netanyahu'nun, Obama yönetimi İran'la nükleer anlaşma müzakerelerini sürdürürken, 3 Mart 2015'te Cumhuriyetçi çoğunluğun davetiyle Kongre'nin ortak oturumunda anlaşmaya karşı konuşmasını¹⁴, İsrail meselesinin Amerikan siyasetindeki iki partili mutabakattan uzaklaşmasının sembolik bir dönüm noktası olarak mimlediler.

Bununla birlikte, 7 Ekim saldırılarının ardından İsrail'in Gazze'de yürüttüğü askerî harekâtın kapsamı; yüksek sivil kayıplar, kitlesel yıkım, açlık ve zorla yerinden edilme görüntüleri, İsrail'e yönelik eleştiriyi ilerici çevrelerin dışına taşıyarak ana akım Amerikan siyasetinin parçası hâline getirdi. Ne var ki Demokrat Parti yönetiminin bu dönüşümle bütünüyle yüzleştiği söylenemez: Partinin 2024 seçim yenilgisini inceleyen 192 sayfalık değerlendirme raporunda Biden yönetiminin Gazze politikasına yer verilmemesi, seçmen tabanındaki tepki ile parti yönetiminin muhasebesi arasındaki mesafeyi ortaya koydu.¹⁵ Buna karşılık, 15 Temmuz'da Temsilciler Meclisi'nde yapılan oylama, değişimin Kongre'de ulaştığı boyutu açıkça ortaya koydu. İsrail'e her yıl sağlanan 3,3 milyar dolarlık askerî yardımın kaldırılması yönündeki girişim 314'e karşı 104 oyla reddedildi; ancak birkaç yıl önce tasavvur dahi edilemeyecek biçimde, 103 Demokrat

⁹ David Rothkopf, "The 'Special Relationship' With the U.S. is Gone, and Israel isn't Ready for What's Coming," *Haaretz*, 7 Temmuz 2026 <https://www.haaretz.com/opinion/2026-07-07/ty-article-opinion/.premium/the-special-relationship-is-gone-and-israel-isnt-ready-for-whats-coming/0000019f-3b36-d6c0-a9df-ffbfef380000>

¹⁰ "What to Know About Israel's Judicial Reforms," *American Jewish Committee*, 13 Haziran 2023 <https://www.ajc.org/news/what-to-know-about-israels-judicial-reforms>

¹¹ Omar Shakir, "A Threshold Crossed," *Human Rights Watch*, 27 Nisan 2021 <https://www.hrw.org/report/2021/04/27/threshold-crossed/israeli-authorities-and-crimes-apartheid-and-persecution>

¹² Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, "Israel's Settlements Have No Legal Validity, Constitute Flagrant Violation of International Law, Security Council Reaffirms: 14 Delegations in Favour of Resolution 2334 (2016) as United States Abstains," basın açıklaması SC/12657, 23 Aralık 2016, <https://press.un.org/en/2016/sc12657.doc.htm>

¹³ Dr. Grace Wermenbol, "Shifting Ground: Israel and the United States after the Iran war," *German Marshall Fund*, 27 Temmuz 2026 <https://www.gmfus.org/news/shifting-ground>

¹⁴ Zeke Miller, "Netanyahu Tells Congress Iran Deal 'Paves Path to a Bomb,'" *TIME*, 3 Mart 2015 <https://time.com/3730224/benjamin-netanyahu-congress-iran/>

¹⁵ Steve Peoples, "Read the DNC's full post-election autopsy for the 2024 campaign," *PBS News*, 21 Mayıs 2026 <https://www.pbs.org/newshour/politics/read-the-dncs-full-post-election-autopsy-for-the-2024-campaign>

yardımların kesilmesi yönünde oy kullandı.¹⁶ Ki söz konusu 3,3 milyar dolar, İsrail'in genel bütçesinde serbestçe kullanabileceği bir nakit bağış olarak aktarılmıyor; ABD'nin Dış Askerî Finansman programı kapsamında, esas olarak Amerikan savunma sanayisinden gerçekleştirilecek silah, savunma hizmeti ve eğitim tedarikini finanse eden geri ödemesiz bir kaynak niteliği taşıyor.

Kamuoyu verileri, İsrail'in Amerikan toplumundaki konumunun olağan bir savaş dönemi dalgalanmasından daha köklü biçimde değiştiğini gösteriyor. Nisan 2026 tarihli Pew Research Center¹⁷ verilerine göre, Amerikalı yetişkinlerin yüzde 60'ı İsrail hakkında olumsuz görüşe sahipken bu oran bir yıl önce yüzde 53, 2022'de ise yüzde 42 düzeyinde görünüyordu; "çok olumsuz" görüş bildirenlerin oranı da yüzde 28'e kadar çıkmış duruyor.¹⁸ Gallup'un şubat ayında gerçekleştirdiği kamuoyu araştırmasına göre, Amerikalıların yüzde 46'sı İsrail-Filistin meselesinde İsraillilere daha fazla sempati duyuyor. Bu oran, Gallup'un son 25 yıldır düzenli olarak izlediği araştırmalarda İsrailliler lehine kaydedilen en düşük seviye. Amerikalılar hâlâ Filistinlilerden çok İsraillilere yakınlık duyduklarını söylese de iki taraf arasındaki fark belirgin biçimde daralıyor. Filistinlilere daha fazla sempati duyduğunu belirtenlerin oranı son bir yılda 6 puan artarak yüzde 33'e yükseldi ve Gallup'un bu ölçümü yapmaya başladığından bu yana ulaşılan en yüksek seviyeye çıktı. Bu değişim, yalnızca Netanyahu hükümetine yönelik dönemsel bir tepkiyle açıklanabilecek bir tabloya işaret etmiyor; aynı zamanda İsrail'in Amerikan kamuoyu ve siyasal düşüncesindeki tarihsel konumunun daha köklü biçimde yeniden değerlendirildiğini gösteriyor.

İsrail açısından stratejik sorun

İsrail hükümeti ve Netanyahu'ya yönelik tepkinin artması, Hamas'a destek verildiği ya da İsrail toplumunun bütünüyle reddedildiği anlamına gelmiyor. Nitekim anketlerde Hamas'a yönelik olumsuz görüşlerin oranı yüzde 84, Filistin Yönetimi'ne yönelik olumsuz görüşlerin oranı ise yüzde 68 düzeyinde seyrediyor. Buna karşılık, İsrail hükümetine ve Başbakan Binyamin Netanyahu'ya duyulan güven belirgin biçimde geriliyor.¹⁹ Bu ayrım, İsrail'e desteğin azalmasını ideolojik radikalleşme veya Hamas sempatisizliğiyle açıklamanın doğru bir yaklaşım olmadığını gösteriyor. Amerikan seçmenin giderek daha geniş bir bölümü, İsrail'in güvenlik hakkını tanımakla İsrail hükümetinin kullandığı gücü sınırlamak gerektiği düşüncesini aynı anda benimsiyor.

İsrail'in Gazze'de yarattığı yıkıma olan tepki, Amerikan desteğinin ahlaki ve hukuki maliyetini de tartışmanın merkezine yerleştirdi. Rothkopf²⁰, Biden ve Trump yönetimlerinin sağladığı silah, mali destek ve diplomatik korumanın Netanyahu hükümetinin uzun süreli kampanyasını mümkün kıldığını savunarak özel ilişkiyi son derece ağır ifadelerle eleştirdi. Bu nitelermeler Amerikan siyasetinin tamamınca paylaşılmasa da açıklık, sivil ölümleri ve kitlesel yerinden edilme konusundaki kaygının geniş bir tabana yayılması, eleştirinin artık yalnızca ideolojik solun söylemi olmadığını ortaya koyuyor. Zira İsrail'e desteğin geleneksel dayanaklarından biri

¹⁶ Adonis Hoffman, "America's relationship with Israel is changing – and that's OK," *The Hill*, 29 Temmuz 2026 <https://thehill.com/opinion/international/5993847-us-israel-relationship-crisis/>

¹⁷ Laura Silver, "Negative Views of Israel, Netanyahu continue to rise among Americans – especially young people," *Pew Research Center*, 7 Nisan 2026 <https://www.pewresearch.org/short-reads/2026/04/07/negative-views-of-israel-netanyahu-continue-to-rise-among-americans-especially-young-people/>

¹⁸ Megan Brenan, "Less Than Half in U.S. Now Sympathetic Toward Israelis," *Gallup*, 6 Mart 2025 <https://news.gallup.com/poll/657404/less-half-sympathetic-toward-israelis.aspx>

¹⁹ Becka A. Alper ve Laura Silver, "Americans' view of Israelis have grown increasingly negative, but views of Palestinians have held fairly steady," *Pew Research Center*, 9 Temmuz 2026 <https://www.pewresearch.org/short-reads/2026/07/09/americans-views-of-israelis-have-grown-increasingly-negative-but-views-of-palestinians-have-held-fairly-steady/>

²⁰ David Rothkopf, "End the 'Special Relationship' Between America and Israel. It Led to the Atrocities in Gaza"

olan Beyaz Evanjelik Protestanlar arasında da sınırlı ama dikkat çekici bir aşınma yaşanıyor. Pew Research Center²¹ verilerine göre İsrail hükümetine olumsuz bakan Beyaz Evanjeliklerin oranı 2019'daki yüzde 24'ten 2026'da yüzde 38'e yükselirken olumlu görüş bildirenlerin oranı yüzde 67'den yüzde 57'ye geriledi. İsrail açısından stratejik sorun, uluslararası hukuk tartışmasının sonucundan bağımsız olarak, Amerikan seçmeninin büyüyen bir bölümünün Gazze'de olanı aşırı, orantısız veya kolektif cezalandırmaya dayalı olarak algılaması.

Netanyahu'ya duyulan güvensizlik

Binyamin Netanyahu'nun Amerikan siyasetinde uzun yıllar izlediği Cumhuriyetçi merkezli strateji, İsrail'e desteğin iki partili niteliğini zayıflatan başlıca etkenlerden biri olarak görülüyor. Demokrat başkanlarla yaşanan anlaşmazlıklar, Obama yönetimi sırasında İran politikası üzerinden Kongre'ye taşınan açık meydan okuma ve Trump'la kurulan güçlü siyasi özdeşlik, İsrail'i giderek Amerikan sağının kültürel ve siyasi kampına yerleştirdi.²² Bu yaklaşım kısa vadede Kudüs'ün başkent olarak tanınması, Amerikan büyükelçiliğinin taşınması, Golan Tepeleri konusunda Washington'ın tutumunun değiştirilmesi ve İbrahimi Anlaşmaları gibi önemli kazanımlar üretti. Fakat aynı strateji, Demokrat seçmenlerin İsrail'i ortak bir dış politika meselesinden çok Cumhuriyetçi kimliğin uzantısı olarak algılamasına katkıda bulundu. Bununla birlikte, İsrail'e yönelik rahatsızlık artık yalnızca Demokratlarla sınırlı değil. Cumhuriyetçi Parti'nin "America First" ve müdahale karşıtı kanadında da Trump'ın İsrail'in etkisiyle ABD'yi İran'la savaşa sürüklediği yönünde ciddi eleştiriler yükseliyor.

Netanyahu'ya yönelik kişisel güvensizlik, İsrail'in genel meşruiyet kaybını daha da derinleştiriyor. Pew bulgularında Amerikalıların yaklaşık yüzde 59'u Netanyahu'nun dünya meselelerinde doğru olanı yapacağına çok az güvendiğini veya hiç güvenmediğini belirtirken güven bildirenlerin oranı yüzde 30'un altında kaldı.²³ Gazze'nin yanı sıra iki devletli çözüme kapalı tutum, Batı Şeria'daki yerleşimci şiddetinin engellenmemesi ve Amerikan askerî gücünün İran'a karşı daha geniş biçimde kullanılmasının teşvik edildiği algısı, Netanyahu'yu farklı siyasi kesimlerin ortak eleştiri hedefi hâline getirdi. Demokratlar onu Filistin politikası ve demokratik gerileme üzerinden, Cumhuriyetçi izolasyonistler ise ABD'yi yeni bir Orta Doğu savaşına sürüklemekle suçluyor. Gerçi bu ayrıma bu kadar mutlak gözüyle bakılmamalı; her iki eleştiri hattı da parti sınırlarını aşan destek bulabiliyor.

İsrail'e yönelik geniş tepkiyi antisemitizmle açıklamak hem gerçek antisemitik tehdidi hem de politika kaynaklı meşruiyet kaybını anlamayı zorlaştırıyor. Antisemitizm Amerikan sağında ve solunda gerçek ve tehlikeli biçimlerde varlığını sürdürürken İsrail hükümetinin politikalarına yönelik her eleştirisinin bütünüyle antisemitizm kategorisine indirgenmesi, "rahatlatıcı bir yanılsama" olarak değerlendiriliyor.²⁴ Aynı anda iki olgu yaşanıyor: Yahudi Amerikalılar daha yüksek güvensizlik ve antisemitizm kaygısı bildirirken toplumun önemli bir bölümü, Gazze'de yaşanan kıyımı ve Netanyahu hükümetinin politikalarını eleştiriyor. Bu ikili gerçeklik, İsrail eleştirisi ile Yahudi karşıtlığını ayıran daha dikkatli bir siyasi dilin kurulmasını zorunlu kılıyor.

Amerikan Yahudi toplumundaki kuşaksal ve ideolojik ayrışma da İsrail'in geleneksel iç siyasi dayanağını çoğulcılaştırmaktadır. Holokost, 1948 İsrail devletinin kuruluşu ve 1967 Altı Gün Savaşı'yla şekillenen kuşaklar İsrail'i Yahudi güvenliğinin ve ulusal yeniden doğuşun sembolü

²¹ Becka A. Alper ve Laura Silver, "Americans' Views of Israelis Have Grown Increasingly Negative, but Views of Palestinians Have Held Fairly Steady," *Pew Research Center*, 9 Temmuz 2026, "Americans' Views of the Israeli Government, by Religious Affiliation" başlıklı ayrıntılı tablolar; araştırma 4-17 Mayıs 2026 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

²² Carnegie Connects, "Is Israel Losing America?"

²³ Pew Research Center, "Negative Views of Israel, Netanyahu."

²⁴ Carnegie Connects, "Is Israel Losing America?"

olarak görürken daha genç kuşaklar, kimliklerini azınlık hakları, evrenselcilik ve sosyal adalet kavramlarıyla kuruyor.²⁵ ²⁶ Washington Post'ta yayımlanan bir ankete göre, Yahudi Amerikalıların yaklaşık yarısı İsrail'in Gazze'deki askeri operasyonlarını onaylamıyor; yüzde 61'i ise İsrail'in savaş suçu işlediğini düşünüyor. Buna karşın, 7 Ekim sonrasında İsrail'in güvenliği için güçlü mali ve siyasi destek sürüyor.²⁷ Sonuç olarak, Amerikan Yahudiliği İsrail konusunda hiçbir zaman bütünüyle tek sesli bir yapı olmadı. Ancak bugün görüş ayrılıkları geçmiş dönemlere kıyasla çok daha belirgin hale gelmiş durumda. Bu nedenle, Amerikan Yahudiliğini İsrail konusunda yekpare bir siyasi ve toplumsal blok olarak değerlendirmek artık mümkün görünmüyor.

Amerikan gücünün temel açmazı

ABD-İsrail ilişkilerindeki gerilim, Amerikan dış politikasının daha geniş güvenilirlik krizinden ayrı değerlendirilemez. Financial Times'ın ABD ulusal editörü Edward Luce'a göre Pew Research Center'ın küresel kamuoyu verileri, yalnızca ABD'ye duyulan güvenin aşındığını değil, aynı zamanda Çin'in uluslararası güvenilirlik algısının güçlendiğini; iki ülkeye ilişkin eğilimlerin birçok ülkede Çin lehine tersine döndüğünü gösteriyor.²⁸ Bu değişim yalnızca Trump yönetiminin politikalarına bağlanmamakta; Obama, Trump, Biden ve Trump'ın ikinci dönemi arasında yaşanan keskin yön değişikliklerinin Washington'ı uzun vadeli taahhütleri konusunda öngörülemez bir aktöre dönüştürdüğünü ileri sürülüyor. Müttefiklerin karşılaştığı sorun, böylece Amerikan gücünün yokluğu değil; bu gücün hangi yönetim tarafından, hangi amaçla ve ne kadar süreyle kullanılacağına belirsizliğidir.²⁹

Amerikan gücünün temel açmazı, sahip olduğu askerî kapasite ile bu kapasiteyi kalıcı siyasi sonuçlara dönüştürme yeteneği arasındaki farkın giderek büyümesidir. Bu çerçevede güç, yalnızca yok etme kapasitesiyle değil, uluslararası çevreyi uzun vadeli stratejik çıkarlar doğrultusunda şekillendirebilme kabiliyetiyle de ölçülmeli. Bu çerçevede Vietnam, Afganistan ve Irak tecrübeleri, İran'daki yeni savaşın üstün ateş gücünün istenen siyasi düzeni otomatik olarak üretmediğini göstermektedir. Milliyetçilik, yerel dayanıklılık ve toplumların dış müdahaleye karşı direnme kapasitesi, teknolojik ve askerî üstünlüğün etkisini sınırlamaktadır.

İsrail'in güvenlik doktrini de Amerikan dış politikasındaki askerî güç merkezli yaklaşımın benzer açmazlarıyla karşı karşıyadır. İsrail bölgenin en güçlü ordusuna ve ileri teknolojiye sahip olmasına rağmen, Hamas, Hizbullah ve İran kaynaklı tehditleri kalıcı biçimde ortadan kaldırmaya yetmemekte; bu durum, üstün ateş gücünün kalıcı güvenlik ve siyasi istikrar üretme konusundaki sınırlarını ortaya koymaktadır.³⁰ İsrail'in taktik üstünlüğü savaş alanında belirgin sonuçlar üretse de, bu sonuçlar siyasi uzlaşma, bölgesel meşruiyet veya uzun vadeli güvenlik düzenine dönüşmediğinde askerî başarı stratejik başarı anlamına gelmemektedir.

²⁵ Pew Research Center, "Negative Views of Israel, Netanyahu."

²⁶ The Washington Post ve SSRS, "Poll of 815 Jewish Americans on Israel-Gaza War," 2-9 Eylül 2025. Ankete katılan Amerikalı Yahudilerin %48'i İsrail'in Gazze'deki askeri müdahalesini onaylamadığını (*disapprove*), %46'sı ise onayladığını (*approve*) belirtmektedir. https://www.washingtonpost.com/documents/289d34b1-d676-434d-bfcc-90200d7a1626.pdf?itid=ik_inline_manual_2

²⁷ Ibid.

²⁸ David Rothkopf, Edward Luce ve Max Boot, "We Are Swimming in a Sea of Imbecility," *Deep State Radio*, The DSR Network, YouTube videosu, 22 Temmuz 2026, 2:43-5:28, <https://www.youtube.com/watch?v=a6LtH3wI31I&t=163s>.

²⁹ Ibid.

³⁰ David Rothkopf, Edward Luce ve Max Boot, "We Are Swimming in a Sea of Imbecility," *Deep State Radio*, The DSR Network, YouTube videosu, 22 Temmuz 2026, 15:52-16:17, <https://www.youtube.com/watch?v=a6LtH3wI31I&t=952s>.

Askerî gücün sürekli kullanılması, kontrol edilmek istenen tehditleri azaltmak yerine yeni direnç biçimleri de üretebilmektedir. Haliyle her sivil kayıp, yeni radikalleşme ve intikam motivasyonları yaratma riski taşımaktadır.³¹ Bu değerlendirme Gazze açısından kritik önemdedir: Hamas'ın örgütsel kapasitesinin zayıflatılması, Filistin toplumunun gelecekteki siyasi yöneliminin Washington ve İsrail açısından daha elverişli hâle geldiği anlamına gelmemektedir. Yıkımın büyüklüğü ile İsrail'in uzun vadeli güvenliği arasında pozitif bir ilişki bulunduğu varsayımı giderek daha fazla sorgulanmaktadır.

İran Savaşı ve stratejik bağımlılık paradoksu

İran savaşı, ABD-İsrail ilişkisindeki karşılıklı bağımlılığın aynı zamanda karşılıklı risk üretme kapasitesine de sahip olduğunu gösteriyor. İsrail'in İran'ın nükleer ve füze programına karşı Amerikan askerî gücünü daha doğrudan kullanma arayışı, Washington'daki müdahale karşıtı çevrelerin İsrail'e yönelik tepkisini hızlandırdı. Amerikan kamuoyunun bir bölümü, Netanyahu hükümetinin İran'ın hızlı biçimde yenilebileceği, rejim değişikliğinin mümkün olabileceği ve misillemenin sınırlı kalacağı yönündeki varsayımlarla Trump yönetimini savaşa teşvik ettiğine inanıyor.³² Bu algı, İsrail'in Amerika açısından stratejik bir güç çarpanı olduğu görüşünün yanı sıra, Amerika'yı maliyetli çatışmalara sürükleyen bir aktör olduğu düşüncesini de güçlendiriyor.

İran savaşının seyri, müttefiklerin çıkarlarının çatışma başladıktan sonra da aynı kalmadığını ortaya koyuyor. ABD'nin İran savaşına İsrail'le birlikte girmesi, iki ülkenin kısa vadeli askerî hedeflerde yakınlaştığını gösterse de Washington'ın daha sonra Tahran'la bir çıkış yolu ararken İsrail'e Lübnan ve Hizbullah konusunda geri adım atması için baskı yapması, tarafların stratejik önceliklerinin çatışmanın ilerleyen aşamalarında ayrışabildiğini gösteriyor.³³

Bu örnek, İsrail'in Amerikan askerî desteğine rağmen operasyonel özgürlüğünün sınırsız olmadığını göstermektedir. Washington açısından savaşın enerji fiyatları, Körfez müttefikleri, Avrupa'yla ilişkiler ve Ukrayna'ya destek üzerindeki maliyetleri arttıkça İsrail'in öncelikleri Amerikan küresel çıkarlarıyla çatışma potansiyelini artırdı.

İran Savaşı'nın dolaylı sonuçları, ikili ilişkinin küresel maliyetini büyütüyor. Amerikan Patriot, Tomahawk ve diğer mühimmat stoklarının azalması, Ukrayna'ya ve Asya-Pasifik'teki caydırıcılığa ayrılabilen kapasiteyi sınırlarken enerji fiyatlarındaki yükseliş, Rusya gibi ihracatçı aktörlere avantaj sağlıyor.³⁴ Hürmüz Boğazı, Kızıldeniz ve Süveyş'e uzanan deniz yollarının daha kırılgan hâle gelmesi ise Körfez ülkelerini ve Avrupa ekonomilerini doğrudan etkiliyor. İsrail'in güvenliği adına başlatılan veya genişletilen bir savaşın Amerikan gücünü Çin karşısında zayıflatması ihtimali, Washington'daki stratejik hesaplamanın temel çelişkilerinden biridir.

Amerika'nın İsrail'e verdiği desteğin sürdürülebilirliği, bu desteğin diğer küresel önceliklerin maliyeti olarak görülüp görülmemesine bağlı olacak. İsrail, Amerikan istihbaratı, teknolojisi ve bölgesel caydırıcılığı açısından değerli bir ortak olmaya devam ediyor; ancak aynı ortaklık Washington'ın Avrupa, Ukrayna, Körfez ve Asya politikalarını zorlaştırdığı ölçüde siyasi desteğini aşındıracaktır. İttifakın geleceği bu nedenle yalnızca İsrail'in Amerika'ya ne sağladığıyla değil, İsrail politikalarının Amerika'ya hangi doğrudan ve dolaylı maliyetleri yüklediğiyle değerlendirilecektir.

Demokratlardaki ve Cumhuriyetçilerdeki yeni eğilim

³¹ Ibid.

³² Pew Research Center, "Negative Views of Israel, Netanyahu."

³³ Rothkopf, Luce ve Boot, "We Are Swimming in a Sea of Imbecility," 33:27–34:06.

³⁴ Ibid.

Demokrat Parti’de İsrail meselesi artık aday belirleyen, bağış ağlarını şekillendiren ve parti içi kimliği tanımlayan bir ön seçim fay hattına dönüşmektedir. New York’un 10. seçim bölgesinde³⁵ Brad Lander’ın İsrail’in askerî finansmanına karşı çıkması ve AIPAC desteğini reddetmesi, Colorado’da Melat Kiros’un³⁶ yardımların sona erdirilmesini savunması, eleştirel tutumun bazı bölgelerde seçilebilirliği azaltmak yerine artırabildiğini göstermektedir. Bununla birlikte, bu eğilim bütün Demokrat Parti’nin İsrail’den uzaklaştığı anlamına gelmemektedir. Demokratların güçlü olduğu seçim çevrelerinde ilerici adayların, rekabetin daha dengeli olduğu bölgelerde ise merkezci adayların öne çıkması, parti içinde İsrail politikasına ilişkin ortak ve tutarlı bir çizgi oluşturulmasını zorlaştıracaktır.

Demokratlar arasındaki asıl ayrım, İsrail’in varlığından çok Amerikan desteğinin hangi şartlara bağlanacağı konusunda şekilleniyor. Parti içinde saldırı amaçlı silahların durdurulmasını savunanlar, mevcut Amerikan hukukunun kullanım şartlarının uygulanmasını isteyenler ve savunma iş birliğini koruyarak belirli operasyonlara sınırlama getirilmesini önerenler farklı çizgiler oluşturuyor. Bir sonraki Demokrat yönetimin İsrail’le güvenlik bağlarını tamamen kesmesi düşük ihtimaldir; ancak sağ eğilimli bir İsrail hükümetine Clinton, Obama veya Biden yönetimlerinden daha sert davranması şaşırtıcı olmaz.³⁷ Kopuştan çok koşulluluk, Demokrat Parti politikasının muhtemel yönünü oluşturmaktadır.

Cumhuriyetçi Parti’deki değişim ise daha yavaş ilerliyor, fakat uzun vadede en az Demokratlardaki dönüşüm kadar sonuç üretme potansiyeli taşıyor. Geleneksel Evanjelik destek hâlâ güçlü olmakla birlikte, genç Cumhuriyetçilerin yüzde 57’sinin İsrail’e olumsuz baktığını gösteren veriler, kuşaksal çözülmenin sağ seçmene de ulaştığını ortaya koyuyor.³⁸ Henüz Temsilciler Meclisi üyesiyken Cumhuriyetçi Marjorie Taylor Greene’in 2025’te İsrail’in füze savunma programlarına ayrılan 500 milyon dolarlık kaynağı bütçeden çıkarma³⁹ girişimi sonuçsuz kaldı. Bir yıl sonra Kentucky’yi temsil eden Cumhuriyetçi Thomas Massie’nin İsrail’e sağlanan yıllık 3,3 milyar dolarlık askerî yardımın kesilmesini⁴⁰ öngören değişiklik önerisi de reddedildi. Bununla birlikte bu iki girişim, İsrail’e verilen desteğin Cumhuriyetçi Parti içinde dahi artık tamamen tartışma dışı veya otomatik kabul edilen bir politika olmadığını gösterdi.

ABD Başkan Yardımcısı J. D. Vance’ın İsrail’e yönelik sert açıklamaları da Cumhuriyetçi Parti içindeki değişimin şimdilik ittifaktan kopuşa değil, ilişkinin Washington’ın öncelikleri doğrultusunda yeniden disipline edilmesine yöneldiğini gösterdi. Vance, İsrail’in Amerikan silahlarına ve güvenlik desteğine bağımlılığını açık biçimde hatırlatırken⁴¹, Başkan Donald Trump’ı İsrail’e gerçek anlamda destek veren tek dünya lideri olarak tanımladı. Bu söylem, ABD–İsrail ittifakını reddetmemekte; ancak Amerikan desteğinin Washington’ın belirlediği stratejik önceliklerle uyumlu davranılması şartına bağlanabileceğine işaret etmektedir. Cumhuriyetçi sağda belirginleşen yeni yaklaşımın temelinde, İsrail’in Amerikan dış politikasını

³⁵ Jackie Hajdenberg, “Lander trounces Goldman, vows to stand up ‘loud’ for Palestinians in Congress,” *Jewish Telegraphic Agency*, 23 Haziran 2026 <https://www.jta.org/2026/06/23/politics/lander-challenges-the-incumbent-goldman-in-nys-10th-district>

³⁶ Chris Stein, “Democratic socialist Melat Kiros defeats 15-term incumbent in Colorado House primary,” *The Guardian*, 1 Temmuz 2026 <https://www.theguardian.com/us-news/2026/jul/01/melat-kiros-democrat-defeats-diana-degette-blue-state-colorado-house-primary-denver>

³⁷ Carnegie Connects, “Is Israel Losing America?”

³⁸ Pew Research Center, “Negative Views of Israel, Netanyahu.”

³⁹ Stavroula Pabst, “MTG Moves to Cut Aid to ‘Nuclear Armed’ Israel,” *Responsible Statecraft*, 10 Temmuz 2025 <https://responsiblestatecraft.org/greene-israel/>

⁴⁰ Caitlin Yilek, “House vote to end Israel aid divides Democrats, with 103 voting to cut off funding,” *CBS News*, 15 Temmuz 2026 <https://www.cbsnews.com/news/us-israel-aid-house-democrats-massie-amendment/>

⁴¹ MEE Staff, “Vance tells Israel Trump is ‘your only ally’ left as Iran talks postponed,” *Middle East Eye*, 19 Temmuz 2026 <https://www.middleeasteye.net/news/vance-tells-israel-trump-only-ally-left-iran-talks-postponed>

yönlendiren değil, bu politikanın sınırları içinde hareket eden bir müttefik olması gerektiği düşüncesi yer almaktadır.

Kritik eşik 2028'de

Amerikan siyasetinin kamuoyu kadar hızlı değişmemesinin temel nedeni, ilişkinin son derece yoğun bir kurumsal altyapıya sahip olması. Yıllık askerî yardımın yanında istihbarat paylaşımı, ortak araştırma ve geliştirme programları, füze savunma sistemleri, önceden konuşlandırılmış Amerikan teçhizatı ve Birleşmiş Milletler'de sağlanan diplomatik destek, ilişkiyi tek bir başkanın tercihinin veya tek bir Kongre oylamasının ötesine taşıyor.⁴² Bu kurumsal yapının daha da derinleşebileceğine işaret eden en güncel gelişme, 2027 Mali Yılı Ulusal Savunma Yetkilendirme Yasası⁴³ tasarılarında yer alan ABD-İsrail Savunma Teknolojisi İşbirliği Girişimi'dir. Trump yönetiminin 2027 için talep ettiği 1,5 trilyon dolarlık ulusal savunma bütçesinden ayrı olarak değerlendirilmesi gereken bu düzenleme, Pentagon bünyesinde iki ülke arasındaki savunma teknolojisi araştırma, geliştirme, test, değerlendirme ve sanayi iş birliğini koordine edecek merkezi bir mekanizma kurulmasını öngörmektedir. Ortak geliştirilen veya İsrail menşeli teknolojilerin Amerikan savunma programlarına aktarılmasını ve ortak üretim modellerinin geliştirilmesini hedefleyen girişim, teknolojik iş birliğini ilk kez başlatmamakla birlikte, ilişkinin kapsamını ve kurumsal entegrasyon düzeyini belirgin biçimde artırma potansiyeli taşımaktadır. Bu nedenle kamuoyundaki sert bozulmanın kısa vadede stratejik bir kopuş üretmesi beklenmemelidir; ancak kurumsal yoğunluk da siyasi meşruiyet kaybını süresiz olarak telafi edemez.

ABD ile İsrail arasında 2016'da imzalanan ve Washington'ın İsrail'e on yıl boyunca yılda 3,8 milyar dolar güvenlik yardımı sağlamasını öngören mutabakat, Eylül 2028'de sona erecektir. Bu nedenle anlaşmanın hangi şartlarla yenileneceği, askerî yardımın sürdürülüp sürdürülmeyeceği ve olası desteğin siyasi koşullara bağlanıp bağlanmayacağı, ilişkinin geleceğini belirleyecek en somut eşiklerden birini oluşturmaktadır.⁴⁴ Netanyahu'nun yardımdan "ortaklığa" geçiş ve doğrudan askerî desteği aşamalı olarak azaltma⁴⁵ söylemi, İsrail'in bağımlılık görüntüsünü hafifletmeyi amaçlamaktadır. Ancak ortak siber ve savunma projelerine dayalı yeni bir model, ilişkiyi daha derin fakat daha az şeffaf hâle getirebilir.

Yeni yardım düzeninin Kongre'de tartışılması, İsrail politikasını Amerikan seçim siyasetinin kalıcı bir parçası hâline getirecektir. Kongre'de Demokrat bir çoğunluk saldırı amaçlı silahların kullanımına, insan hakları denetimine ve uluslararası hukuk şartlarına daha fazla ağırlık verebilir. Cumhuriyetçi Parti'de belirleyici rekabet, İsrail'e güçlü ve büyük ölçüde koşulsuz desteği savunan geleneksel müdahaleci dış politika çevreleri ile Başkan Yardımcısı J. D. Vance ve muhafazakâr medya yorumcusu Tucker Carlson'ın temsil ettiği "America First" eksenli müdahale karşıtı kanat arasında yaşanabilir. Bu nedenle 2028'de yenilenmesi gündeme gelecek güvenlik yardımı mutabakatı, yalnızca teknik bir savunma düzenlemesi

⁴² Carnegie Connects, "Is Israel Losing America?"

⁴³ U.S. Office of Management and Budget, *Budget of the U.S. Government, Fiscal Year 2027* (Washington, DC: The White House, 2026); U.S. House Committee on Armed Services, *National Defense Authorization Act for Fiscal Year 2027*, H.R. 8800, 119th Cong., 2nd sess., sec. 224, 42-43; U.S. Senate Committee on Armed Services, *National Defense Authorization Act for Fiscal Year 2027: Executive Summary*, 8; U.S. House of Representatives, Office of the Clerk, Roll Call Vote 278, 22 Temmuz 2026.

⁴⁴ Marc Polymeropoulos, "Why Israel Is Losing America," *Engelsberg Ideas*, 16 Nisan 2026,

<https://engelsbergideas.com/notebook/why-israel-is-losing-america/>

⁴⁵ Jacob Magid, "In DC meetings, Netanyahu reiterated desire to wean Israel off US aid, says official," *The Times of Israel*, 29 Temmuz 2026 https://www.timesofisrael.com/liveblog_entry/in-dc-meetings-netanyahu-reiterated-desire-to-wean-israel-off-us-aid-says-official/

olmaktan çıkarak Cumhuriyetçi Parti'nin İsrail'le ilişkisini hangi stratejik anlayış üzerine kuracağını gösterecek önemli bir siyasi sınava dönüşebilir.

ABD–İsrail ilişkilerinin öngörülebilir geleceği

27 Ekim'de yapılacak İsrail seçimleri, 1988'den bu yana zamanında gerçekleştirilecek ilk genel seçim olması bakımından dikkat çekiyor. Önceki 13 seçim de Knesset görev süresini tamamlayamadan feshedilmişti ve sandık erkene çekilmişti. Ancak seçimlerin bu sefer planlanan tarihte yapılacak olması, ardından hızla istikrarlı bir hükümet kurulacağı anlamına gelmemektedir. İsrail'in parçalı parti sistemi ve koalisyon zorunluluğu, seçim sonuçlarıyla hükümetin kurulması arasına uzun ve belirsiz bir müzakere süreci yerleştirebilir; ülke yeniden tekrarlanan seçimler ve kurulamayan koalisyonlar dönemine girebilir.⁴⁶

Uzayacak bir hükümet kurma süreci, İsrail açısından iç siyasi istikrarsızlık yaratmanın yanı sıra, devam eden bölgesel çatışmaların yönetimini de zorlaştırma potansiyeline sahip. İran savaşı sürerken geçici veya kırılğan bir hükümetin stratejik karar alma kapasitesinin daralması, İsrail'in düşmanları tarafından bir fırsat olarak değerlendirilebilir. Ancak siyasi kurumlara duyulan güvenin azalması, İsrail'in güvenlik aygıtına yönelik toplumsal desteğin aynı ölçüde azaldığı anlamına gelmiyor. Mayıs 2026 verilerine göre hükümete yüksek güven duyanların oranı yüzde 26'da kalırken İsrail Savunma Kuvvetleri'ne yüksek güven, yüzde 74 düzeyinde.⁴⁷ Bu karşıtlık, seçmenin siyasi liderliğe yönelik memnuniyetsizliğinin orduya ve ülkenin savunma kapasitesine yönelik inançtan ayrıştığını gösteriyor.

Seçimlerin ABD–İsrail ilişkilerine etkisi, yalnızca Binyamin Netanyahu'nun görevde kalıp kalmamasına değil, seçim sonrasında izlenecek politikanın değişip değişmemesine bağlı olacak. Netanyahu'nun ayrılması Amerikan kamuoyunda şahsına yönelen tepkinin bir bölümünü azaltabilir; ancak Gazze, Batı Şeria, yerleşimler, yerleşimci şiddeti ve iki devletli çözüm konusunda aynı çizginin sürdürülmesi hâlinde İsrail'in meşruiyet kaybı devam edecektir. Lider değişikliğinin ittifakın Amerikan toplumundaki desteğini yeniden güçlendirebilmesi, ancak askerî operasyonların sınırlandırılması, hukuk devleti kurumlarının güçlendirilmesi ve Filistinliler için inandırıcı bir siyasi ufku yeniden açılması gibi somut politika değişiklikleriyle mümkün olabilir.

ABD'deki Kasım 2026 Kongre seçimleri, kamuoyundaki dönüşümün somut dış politika kararlarına ne ölçüde yansıtacağını gösterecek ilk kurumsal sınav olacak. Demokratların Kongre'de güç kazanması, saldırı amaçlı silahların kullanımı, insan hakları denetimi ve askerî yardımın koşullara bağlanması konularında daha sert bir müzakere başlatabilir. Cumhuriyetçi Parti'de ise İsrail'e güçlü ve büyük ölçüde koşulsuz desteği savunan geleneksel müdahaleci çevrelerle, Amerikan kaynaklarının yeni Orta Doğu savaşlarına aktarılmasına karşı çıkan "America First", "Önce Amerika" kanadı arasındaki rekabet belirleyici olacak. Yeni Kongre'nin ortaya çıkaracağı muhtemel sonuç, İsrail'le ilişkilerin koparılması değil, yardımın amacı, kapsamı ve kullanım şartları konusunda daha parçalı ve daha çekişmeli bir karar alma süreci olacaktır.

İlişkinin yeni çerçevesi, Kongre seçimlerinden ziyade 2028'de peş peşe yaşanacak iki gelişmeyle belirginleşecek. Mevcut güvenlik yardımı mutabakatının sona ermesi, aynı yıl

⁴⁶ Prof. Dr. Ofer Kenig, "The Knesset is Slated to Complete a Full Term, but Israel Still Ranks Among the Countries with the Most Frequent Elections," The Israel Democracy Institute, 14 Temmuz 2026

<https://en.idi.org.il/articles/65021>

⁴⁷ Mora Deitch, Idit Shafran Gittleman, Abir Gitlin ve Gal Shani, "Findings of the National Security Survey: May 2026," Institute for National Security Studies INSS, 27 Mayıs 2026 <https://www.inss.org.il/publication/inss-survey-may-2026/>

yapılacak başkanlık seçimiyle birlikte Washington'ın İsrail'e yönelik desteğinin kapsamını, koşullarını ve siyasi yönünü yeniden tanımlayacak. 7 Kasım 2028'de seçilecek başkanın 20 Ocak 2029'da göreve başlamasıyla, bu yeni dönemin kurumsal ve stratejik çerçevesi daha net biçimde ortaya çıkacak. Dolayısıyla yardım mutabakatının nasıl yenileneceği ile Beyaz Saray'ın yeni sahibinin İsrail politikası birbirinden bağımsız değerlendirilemez. Müzakerelerin mevcut yönetim döneminde başlaması mümkün olsa da yeni anlaşmanın siyasi anlamı ve uygulanma biçimi, büyük ölçüde 2029'da göreve başlayacak yönetim tarafından şekillendirilecek.

2026-2028 dönemi, İsrail açısından stratejik beklentilerin yeniden tanımlanacağı bir geçiş süreci olacak. İsrail yönetimi, Amerikan desteğinin yıllık mali yardım ve silah tedariki temelinde sürmesini mi, yoksa ortak teknoloji geliştirme, birlikte üretim, siber güvenlik ve savunma sanayisi entegrasyonuna dayalı daha karşılıklı bir ortaklık modeline evrilmesini mi istediğini netleştirmek zorunda kalacak. Bu tercih, yalnızca yardımın miktarını değil, ilişkinin şeffaflığını, Amerikan Kongresi'nin denetim yetkisini ve İsrail'in operasyonel hareket alanını da etkileyecek. Dolayısıyla 2028 mutabakatı, teknik bir finansman belgesinin ötesinde, iki ülkenin birbirlerinden ne beklediklerini yeniden tanımlayan siyasi bir sözleşmeye dönüşebilir.

Amerikan Yahudi toplumunun bu dönüşüm içindeki konumu, ilişkinin toplumsal meşruiyeti açısından da ayrıca önem taşıyor. Amerikan Yahudilerinin İsrail'e tarihsel, duygusal veya kimliksel bir bağlılık hissetmeleri ile İsrail hükümetinin bütün politikalarını desteklemeleri arasında zorunlu bir ilişki yok. Nitekim Amerikan Yahudi toplumu, İsrail'e bağlılık, Netanyahu hükümetine yaklaşım, Filistin meselesi ve Amerikan askerî yardımının kapsamı gibi konularda giderek daha çoğulcu bir görünüm sergiliyor. Bu nedenle Amerikan Yahudilerinin karşı karşıya olduğu temel mesele, İsrail halkının güvenliğiyle dayanışmayı, Amerikan vatandaşlığının dayandığı liberal, demokratik ve hukuki ilkelerle nasıl bağdaştıracaklarıdır. Üstelik bu ilkelerin kendileri de bugün Amerikan siyasetinde ve toplumunda ciddi bir sorgulama ve aşınma sürecinden geçiyor.

Bu ayrım, yine de yükselen antisemitizmle mücadele bakımından da belirleyici. İsrail hükümetinin politikalarının eleştirilmesi ile Yahudilerin kimlikleri nedeniyle hedef alınması arasındaki sınırın açık biçimde korunması gerekir. Amerikan Yahudilerini İsrail'in bütün kararlarından topluca sorumlu tutmak veya İsrail'le bağları nedeniyle ABD'ye sadakatlerini sorgulamak, antisemitizmin tarihsel "çifte sadakat" kalıbını yeniden üretir. Buna karşılık, Yahudi kimliğini herhangi bir İsrail hükümetinin politikalarından ayıran, eşit vatandaşlığı ve demokratik ilkeleri öne çıkaran bir yaklaşım, antisemitizme karşı daha güçlü ve daha kapsayıcı bir toplumsal zemin oluşturabilir. İsrail hükümetinin eylemleri antisemitler tarafından araçsallaştırılabilir; ancak antisemitizmin sorumluluğu, devlet politikalarına ilişkin tartışmayı Yahudilere yönelik kolektif düşmanlığa dönüştürenlere aittir.

ABD-İsrail ilişkilerinin öngörülebilir geleceği, dramatik bir kopuştan çok daha uzun ve zorlayıcı bir yeniden pazarlık sürecidir. 27 Ekim seçimleri İsrail'in siyasi yönünü, Kasım 2026 Kongre seçimleri Amerikan desteğinin sınırlarını, 2028 yardım müzakereleri ilişkinin kurumsal yapısını ve Kasım 2028 Amerikan başkanlık seçimi ise Washington'ın stratejik yaklaşımını belirleyecek. İsrail'de lider değişikliği politika değişikliğiyle desteklenirse ve Amerikan desteği açık siyasi hedeflere bağlanırsa, ittifakın aşınan toplumsal zemini kısmen onarılabilir. Aksi durumda, güvenlik, teknoloji ve istihbarat bağları varlığını sürdürürken ilişkinin Amerikan kamuoyundaki meşruiyeti zayıflamaya devam edecektir. Bu nedenle özel ilişkinin sona ermesinden çok, onu uzun yıllar mümkün kılan otomatiklik ve koşulsuzluk döneminin geride kaldığından söz etmek daha isabetlidir.

